

A múzeumban később még az alábbiakat hallhatták Kobzos Kiss Tamástól a jelenlévők:

Előbb egy Rákóczi nótát:

*Jaj, régi szép magyar nép
Az ellenség téged miképp szaggat s tép.
Mire jutott állapotod, romlandó cserép.
Mint egy régi eleven kép, valál olyan szép,
magyar nép!
De a sasnak körme között fonnyadsz, mint a lép.
Szegény magyar nép, mikor lész már ép,
Megrontatál mint cserép.
Jaj, hát szegény magyar nemzet jóra mikor lép?*

*Jaj, Rákóczi, Bercsényi, magyarok élő vezére, Bezerédj
Nemzetünknek hírszerzői, fényes csillagi.
Az ellenség mindenfelől őket emészt, úzi, kergeti,
Közinkben sem ereszt.
Jaj, hát szegény nemzetünket miképpen veszti!*

Majd egy híres török dalt, az *Estergon Kalesit*

*Esztergom vára, hej, én gyönyörűm
v árkapitány lakja, ó!
Gyötri lelkemet, hej én sólymom, egy titkos vágy
A szívem a kedvesnél, hej, én gyönyörűm,
De a kedves tőle távol, ó
Ne folyj, Duna, ne folyj! Hej, én sólymom, ó,
Szomorú vagyok,
A kedvesnek keresésébe-kutatásába
belepusztulok, ó én szerencsétlen!
(Mándoky Kongur István fordítása)*

Ezt követően a miniszterelnök kezdeményezésére a jelenlévők jó hangulatban együtt énekeltek:

*Csinom Palkó, Csinom Jankó, csontos kalabérom,
Szép selymös lödingom, dali pár pisztolyom.
Nosza rajta jó katonák, igyunk egészséggel,
Ménjén táncba ki-ki köztünk az ő jegyésével.*

A miniszterelnök a Rákóczi Múzeum emlékkönyvébe a következő szöveg bejegyzésével fejezte ki tiszteletét a magyarok fejedelme iránt:

*„Egyszerre szomorú és hálás szívvel állunk itt.
Szomorúan fejedelmünk vigasztalan vége miatt.
Hálás szívvel pedig azért, mert török barátainknak is
köszönhetően e házban itt lehet köztünk a magyarok
fejedelme.*

*Orbán Viktor
2000. tavaszán”*

A miniszterelnök a Rákóczi Múzeumban a magyar sajtó képviselőinek értékelte útjának tapasztalatait. Erről az MTI a következők szerint tudósított:

Orbán Viktor remélte, hogy áttörést sikerül elérni néhány területen a két ország kapcsolatában, de a török félnél a vártnál nagyobb fogadókészséggel találkozott – bár aláírt megállapodások nem születtek, minden fontos ügyben kialakult az egyetértés, ami után már csak egy-két lépést kell tenni, hogy a dolgok mozgásba jöjjenek – fogalmazott Orbán Viktor.

Műzede daha sonra Tamás Kobzos Kiss'ten, aşağıdaki türkülerini de dinlediler.

Önce bir Rákóczi türküsü:

*Jaj, régi szép magyar nép
Az ellenség téged miképp szaggat s tép.
Mire jutott állapotod, romlandó cserép.
Mint egy régi eleven kép, valál olyan szép,
magyar nép!
De a sasnak körme között fonnyadsz, mint a lép.
Szegény magyar nép, mikor lész már ép,
Megrontatál mint cserép.
Jaj, hát szegény magyar nemzet jóra mikor lép?*

*Jaj, Rákóczi, Bercsényi, magyarok élő vezére, Bezerédj
Nemzetünknek hírszerzői, fényes csillagi.
Az ellenség mindenfelől őket emészt, úzi, kergeti,
Közinkben sem ereszt.
Jaj, hát szegény nemzetünket miképpen veszti!*

Sonra da tanınmış bir Türk havası olan *Estergon Kalesi*

*Estergon kalesi bire dilber aman
Su başı durak aman
Kemirir gönlümü bire dilber aman
Bir sinisi firak
Gönül yâr peşinde bire dilber aman
Yâr ondan irak aman
Akma Tuna, akma, bire şahin aman
Ben bir dertliyim
Yâr peşinde aman gezer koşar
Yandım kara bahtlıyım*

Bunlardan sonra başbakanın girişimiyle hazır bulunanlar hep birlikte keyifle şarkı söylemeye başladılar:

*Csinom Palkó, Csinom Jankó, csontos kalabérom,
Szép selymös lödingom, dali pár pisztolyom.
Nosza rajta jó katonák, igyunk egészséggel,
Ménjén táncba ki-ki köztünk az ő jegyésével.*

Başbakan, Rákóczi Müzesi ziyaret defterine yazdığı şu satırlarla Macar Prensine saygısını ifade etti:

Buradayız, kalbimiz hüznün ve şükran dolu.
Prensimizin acı akibeti nedeniyle hüznümüz sonsuz.
Ama Türk dostlarımızın da sayesinde kalbimiz şükranla dolu, zira Macarların prensi bu evde, burada, aramızda.

*Viktor Orbán
2000 yılı ilkbaharı.*

Başbakan, Rákóczi Müzesi'nde Macar basın mensuplarına yolculuğunun sonuçları hakkında açıklama yaptı. Bu konuda (Macar Telgraf Ajansı) MTI aşağıdaki bilgileri verdi:

Viktor Orbán iki ülke arasındaki ilişkilerin bazı alanlarında önemli bir atılım gerçekleştirilebileceği ümidindeydi. Fakat Türk tarafının, ilişkilerin geliştirilmesine beklediğinden daha açık olarak yanaştığını belirterek şöyle dedi: “Her ne kadar bir anlaşma imzalanmadıysa da, her önemli konuda görüş birliğine varıldı. Bundan sonra işlerin yürüme aşamasına geçilebilmesi için bir iki adım atılması yeterli olacaktır.” Viktor Orbán,

Beszámolt arról, hogy a várakozások szerint egy-két éven belül félezerre emelkedhet a Magyarországon tanuló török diákok száma, és Törökország is felajánlott magyar diákoknak általa finanszírozott ösztöndíjakat. Jelezte, hogy hamarosan török üzletember-delegáció érkezik Magyarországra. Tapasztalatai szerint török részről nagy az érdeklődés magyarországi beruházások iránt, hiszen hazánk rövid időn belül az Európai Unió tagja lesz. Orbán Viktor szorgalmazza, hogy magyar cégek török vállalkozásokkal együtt jelenjenek meg a közép-ázsiai piacon, például az építőiparban. Itt az ideje annak, hogy ne csak Nyugat felé forduljunk – mondta a miniszterelnök, hangsúlyozva ugyanakkor a NATO és az EU csatlakozás fontosságát. A magyar kormányfő tájékoztatása szerint a török kormány kész arra, hogy a Magyar Állam gondozásába kerüljenek azok a rodostói épületek, amelyek II. Rákóczi Ferenc mellett a többi nagy nevű magyar emigráns otthonául szolgáltak. Jelezte: ezekből a Rákóczi-emlékházhoz hasonló múzeumot szeretnének létrehozni.

A kormányfő tájékoztatást adott arról is, hogy hivatalos budapesti látogatásra hívta Bülent Ecevit török miniszterelnököt, aki elfogadta az invitálást.

A sajtótájékoztató után a miniszterelnök megsejmelte azokat a régi épületeket, amelyek rendbehozataláról folytak a tárgyalások.

Orbán Viktor és felesége, valamint Cemalettin Sevim kormányzó a Török-Magyar Barátság Parkjában egy-egy fát ültetett.

A küldöttség a tekirdag-i Jacht Klubban ebédel, majd visszatért Isztambulba, ahol az Atatürk repülőtérrel késő délután hazaindult.

Lévai Anikó külön programjai

Orbán Viktor miniszterelnök és felesége, Lévai Anikó törökországi látogatásának programja nagyrészt közös volt. Lévai Anikó külön programon akkor vett részt, amikor a miniszterelnöknek hivatalos tárgyalásai voltak.

Ankarában, május 25-én az Atatürk-mauzóleumban történt koszorúzás és az Atatürk Múzeum megtekintése után – amíg a miniszterelnök Bülent Ecevitel tárgyal – Kéry György ankarai nagykövet feleségével, Erzsébet asszonnyal és kíséretével a Best Kolleksziónt kereste fel. Itt a Török Füzetek olvasói által is jól ismert Abdulkadir Ersoy magyarázatai és a bemutatott szebbnél szebb szőnyegek segítségével megismerkedhetett a szőtt (kilim) és a csomózott (hali) török szőnyegek színpompás világával, valamint a szőnyegkészítéshez használt természetes

beklentilere göre, Macaristan'da öğrenim gören Türk öğrencilerinin sayısının bir iki yıl içinde beş yüze çıkabileceğini, Türkiye'nin ise Macar öğrencileri için burslu öğrenim olanağı sağlamak teklifinde bulunduğunu söyledi. Pek yakında Macaristan'a bir Türk işadamları heyetinin geleceğine işaret eden Viktor Orbán, ülkemiz kısa bir süre içinde Avrupa Birliği üyesi olacağı için, Türk tarafının Macaristan'daki yatırım olanaklarına büyük ilgi duyduklarını ekledi. Viktor Orbán, Macar şirketlerinin Türk işadamlarıyla birlikte, örneğin inşaat sanayiinde, Orta Asya pazarlarına çıkmalarında yarar görüyor. Başbakan, NATO ve AB üyeliğinin önemini vurgulamakla birlikte "sadece Batı'ya yönelik olmakla kalmamanın zamanı gelmiştir" dedi. Macar Başbakanının verdiği bilgilere göre Türkiye Hükümeti, Tekirdağ'da II. Ferenc Rákóczi'nin yanısıra birçok tanınmış macar mültecisinin yaşamış oldukları evlerin Macar Devletinin bakımına geçmesine razı durumda. Başbakan bu evlerin Rákóczi Müzesi'ne benzer müzeler haline getirilmesinin istendiğini belirtti.

Başbakan, Türk Başbakanı Bülent Ecevit'i resmî Budapeşte ziyareti davet ettiğini ve Başbakan Bülent Ecevit'in daveti kabul ettiğini de bildirdi.

Basına yaptığı açıklamalardan sonra Başbakan, onarılması hakkında görüşmelerin yapıldığı eski binaları ziyaret etti.

Başbakan Viktor Orbán, eşi, ve Vali Cemalettin Sevim, Türk-Macar Dostluk Parkına birer ağaç dikteler.

Heyet üyeleri Yacht Klüp'te öğle yemeklerini yedikten sonra İstanbul'a hareket ederek, öğleden sonra geç saatlerde Atatürk hava limanına indiler.

Anikó Lévai'nin özel programjai

Başbakan Viktor Orbán ile eşi Anikó Lévai'nin Türkiye ziyareti programının büyük kısmı ortak volt. Başbakan resmî görüşmelerde bulunduğu zaman Anikó Lévai özel programba katıldı.

Ankara'da 25. Mayısta Atatürk Anıtkabrine çelenk konulması ve Atatürk Müzesi'nin gezilmesinden sonra – Başbakan Orbán Başbakan Bülent Ecevit ile görüşmelerini sürdürdüğü sırada – Anikó Lévai, Ankara Büyükelçisi György Kéry'nin eşi Erzsébet ve beraberindekilerle Best Kolleksziyon'u ziyaret etti. Orada, Török Füzetek (Türk Defterleri) okuyucularının da yakından tanıdığı Abdulkadir Ersoyun açıklamaları ve gösterilen birbirinden güzel halılar yardımıyla Türk halı ve kilimlerinin renkli dünyasını ve halı dokumacılığında kullanılan doğal boyaları tanıma fırsatını

Lévai Anikó Nursen Erkennel

Rodo-tóban

festékanyagokkal. A kialakításában a régi anatóliai kisvárosok hangulatát idéző kétszintes üzletház megtekintése után egészen más világba csöppenhetett, a Migros cég újonnan megnyílt, csillogó-villogó, modern bevásárlóközpontjába lépve.

Isztambulban, május 26-án Lévai Anikó kíséretéhez csatlakozott Éliás Pál isztambuli főkonzul felesége, Finna Beáta is. A délelőtt megint üzletek látogatásával telt el, ezúttal azonban egészen másfajta "bevásárlóközpontokat" keresett fel. Az oszmán építészet jellegzetes alkotása, a Fedett Nagybazár főutcája fényes aranyüzleteivel és a mellékutcák ezerféle áruival elbűvölte a látogatót, a fűszeres illatokat árasztó Egyiptomi Bazár pedig vásárlásra is csábította.

Lévai Anikó 17 esztendeje már járt Törökországban, diáként. Szívesen emlékezett arra az újtúra s örömmel fedezte fel az új szépségeket is.

buldu. Eski Anadolu beldelerinin havasını anımsatan iki katlı bu iş merkezini gezdikten sonra ziyaretçiler Migros'un yeni açılan pırıl pırıl alışveriş merkezine gidince bambaşka bir dünyaya geçer gibi oldular.

Istanbul'da, 26 Mayıs'ta Anikó Lévai'nin eşliğindekilere İstanbul Başkonsolosu Pál Éliás'ın eşi Beáta Finna da katıldı. Öğleden önce gene mağazaları gezdiler, fakat bu defa bambaşka türden "alışveriş merkezleri"ni dolaştılar. Osmanlı mimarisinin özgün yapısı Kapalıçarşı'nın ana sokakları pırıl pırıl mücevherleriyle ve yan sokakları da binbir çeşit mallarıyla ziyaretçileri büyülyüverdi, Mısır Çarşısı'nın baharat kokuları ise alışverişe de özendirdi.

Anikó Lévai öğrenciyken 17 yıl önce Türkiye'ye gitmişti. O yolculuğunu memnunklukla anımsadı ve yeni güzellikleri keşfetmesi sevincinin de kaynağı oldu.

Orbán Viktor miniszterelnök kíséretének tagjai voltak:

Matolcsy György gazdasági miniszter,
Pokorni Zoltán oktatási miniszter,
Borókai Gábor kormánysszövívő,
Fodor Lajos vezérezredes, a Magyar Honvédség parancsnoka,
vezérkari főnök,
Tomaj Dénes helyettes államtitkár, Külügyminisztérium,
Visy Zsolt helyettes államtitkár, Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériuma,
Kósa Lajos parlamenti képviselő, Debrecen polgármestere,
Kelemen András parlamenti képviselő, az IPU Magyar-Török
Tagozatának elnöke,
Harmati Ellen, a miniszterelnök főtanácsadója,
Király András külpolitikai főtanácsadó,
Nikicsér László főosztályvezető, Külügyminisztérium,
Végh Ferenc kijelölt nagykövet, Külügyminisztérium,
Ambrus Jenő protokollfőnök, Külügyminisztérium,
Hammerstein Judit, a miniszterelnök sajtótitkára,
Jakab János, a miniszterelnök tanácsadója,
Cselovszki Zoltán, az Országos Múemlékvédelmi Hivatal el-
nöke
Simon Attila, a vezérkari főnök munkatársa,
Pintér Attila török referens, Külügyminisztérium,
Varga Péter főtanácsos, Külügyminisztérium,
Bercsényi László ügyvezető igazgató, FVM Magyar Közösségi
Agrármarketing Centrum Kht.,
Németh Attila főosztályvezető, FVM Magyar Közösségi Ag-
rármarketing Centrum Kht.

Törökországban csatlakozott:
Kéry György nagykövet (Ankara),
Éliás Pál főkonzul (Isztambul),

A miniszterelnök meghívottai:

Hazai György akadémikus, turkológus,
Fodor Pál kandidátus, turkológus, MTA Történettudományi
Intézete, Pázmány Péter Katolikus Egyetem,
Ivanics Mária kandidátus, turkológus, József Attila Tudomány-
egyetem,
F. Tóth Tibor, a Magyar-Török Baráti Társaság alelnöke,
Kobzos Kiss Tamás zenész,
Gecsényi Lajos, a Magyar Országos Levéltár főigazgatója,
Hoppál Mihály kandidátus, néprajzkutató, az Európai Folklór
Intézet igazgatója,
Johnathan Sunley, Windsor Klub,
Szick Károlyné, a Rodostó Alapítvány elnöke,
Maróth Miklós akadémikus, a Pázmány Péter Katolikus Egye-
tem dékánja.

Viktor Orbán'ın eşliğindeki üyeler şunlardır:

György Matolcsy, İktisat Bakanı,
Zoltán Pokorni, Eğitim Bakanı,
Gábor Borókai, Hükümet Sözcüsü,
Lajos Fodor, Korgeneral, Macar Ordu Komutanı, Genelkurmay
Başkanı,
Dénes Tomaj, Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Sekreter
Yardımcısı,
Zsolt Visy, Milli Kültür Varlıkları Bakanlığı Müsteşar
Yardımcısı,
Lajos Kósa, Milletvekili, Debrecen Belediye Başkanı,
András Kelemen, Milletvekili, Parlamentolararası Birlik Türk-
Macar Dostluk Grubu Başkanı,
Ellen Harmati, Başbakan'ın Başdanışmanı,
András Király, Dışpolitika Başdanışmanı,
László Nikicsér, Dışişleri Bakanlığı Genel Şube Müdürü,
Ferenc Végh, Dışişleri Bakanlığı, aday Büyükelçi,
Jenő Ambrus, Dışişleri Bakanlığı Protokol Şefi,
Judit Hammerstein, Başbakan'ın Basın Sekreteri,
János Jakab, Başbakan Danışmanı,
Zoltán Cselovszki, Macaristan Tarihî Anıtları Koruma Dairesi
Başkanı,
Attila Simon, Genelkurmay Başkanı sekreteri,
Attila Pintér, Dışişleri Bakanlığı Türk Masası Sorumlusu,
Péter Varga, Dışişleri Bakanlığı Başdanışmanı,
László Bercsényi, Tarım ve Bölge Kalkınma Bakanlığı, Macar
Toplumsal Tarım Marketing Merkezi İdare Müdürü,
Attila Németh, Tarım ve Bölge Kalkınma Bakanlığı, Macar
Toplumsal Tarım Marketing Merkezi Daire Başkanı,

Türkiye'de heyete katılanlar:
György Kéry, Büyükelçi (Ankara),
Pál Éliás, Başkonsolos (İstanbul).

Başbakanın davetlileri:

György Hazai, Akademisyen, Turkológus
Pál Fodor, Akademisyen aday, Turkológus, MTA Tarih
Bilimleri Enstitüsü, Péter Pázmány Katolik Üniversitesi,
Mária Ivanics, Akademisyen aday, Turkológus, Attila József
Üniversitesi,
Tibor F. Tóth, Macar-Türk Dostluk Derneği Başkan Yardımcısı,
Tamás Kobzos Kiss, Müzisyen,
Lajos Gecsényi, Macar Milli Arşivi Genel Müdürü,
Mihály Hoppál, Akademisyen aday, Folklorist, Avrupa
Folklor Enstitüsü Müdürü,
Sunley Jonathan, Windsor Klub,
Szick Károlyné, Tekirdağ Vakfı Başkanı,
Miklós Maróth, Akademisyen, Péter Pázmány Katolik
Üniversitesi Dekanı.

Tolmács:
Dávid Géza,
Tasnádi Edit,
Lányi Dániel,
Baktai Erik.

Üzletemberek:
Székely Péter elnök-vezérigazgató, Transelektro Rt.,
Dobozy György vezérigazgató, EGI Rt.,
Beluzsár János vezérigazgató, Lábatlani Vasbetonipari Rt.,
Dobai Albert ügyvezető igazgató, Varionex Kft.,
Radács Ferenc elnök-vezérigazgató, Radiant Rt.,
Singlovics Béla vezérigazgató-helyettes, Eximbank,
Lasztovics Jenő elnök, parlamenti képviselő, Országos Ide-
genforgalmi Bizottság,
Reicher Péter államigazgatási üzletágvezető, SAP Hungary
Kft.,
Heimann Zoltán vezérigazgató, Bábolna-Arbor-Acres Barom-
fitenyésztő Kft.,
Tóth Tibor igazgató, ITD Hungary,
Péter Béla KSZ irodavezető, ITD Hungary.

Dokumentációs Csoport:
Wermer András,
Burger Barna,
Szabó Biczók Szilárd,
Hollósi László.

Sajtókíséret:
Balogh Csilla, Magyar Távirati Iroda,
Illyés Tibor, Magyar Távirati Iroda,
Benda László, Magyar Televízió Híradó,
Teszary Zsolt, Magyar Televízió Híradó,
Keleti Miklós, Magyar Rádió Aktuális Szerkesztősége,
Csák Elemér, Ferenczy Europress Budapest,
Szócs László, Népszabadság,
Pataky István, Magyar Nemzet.

II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumból:
Sasvári Márta,
Szöghy Tamás,
Földes Kata,
Pesák Krisztina,
Máté Zoltán.

Fotók: MeH, MTI, F.T.T, G.L.

Tercüman:
Géza Dávid,
Edit Tasnádi,
Dániel Lányi,
Erik Baktai.

İşadamları:
Péter Székely, Transelektro A.Ş. Başkan-Genel Müdürü,
György Dobozy, EGI A.Ş. Genel Müdürü,
János Beluzsár, Lábatlani Vasbetonipari A.Ş. Genel Müdürü,
Albert Dobai, Varionex Ltd.Şti. Teknik Müdürü,
Ferenc Radács, Radiant A.Ş. Başkan-Genel Müdürü,
Béla Singlovics, Eximbank Genel Müdür Yardımcısı,
Jenő Lasztovics, Milletvekili, Milli Turizm Komitesi Başkanı,
Péter Reicher, SAP Hungary Ltd.Şti. Devlet İdaresi Branşı
Yöneticisi,
Zoltán Heinemann, Bábolna-Arbor-Acres Baromfitenyésztő
Ltd.Şti. Genel Müdürü,
Tibor Tóth, ITD Hungary Müdürü,
Béla Péter, ITD Hungary Dış Hizmetler Bürosu Müdürü.

Dökümantasyon Grubu:
András Wermer,
Barna Burger,
Szilárd Szabó Biczók,
László Hollósi.

Eşlik eden basın mensupları:
Csilla Balogh, Macar Telgraf Ajansı (MTI),
Tibor Illyés, Macar Telgraf Ajansı (MTI),
László Benda, Macar Televizyonu Haber Bölümü,
Zsolt Teszary, Macar Televizyonu Haber Bölümü,
Miklós Keleti, Macar Radyosu Aktüel Redaksiyonu,
Elemér Csák, Ferenczy Europress Budapest,
László Szócs, Népszabadság gazetesi,
István Pataky, Magyar Nemzet gazetesi.

II. Rákóczi Ferenc Lisesinden:
Márta Sasvári,
Tamás Szöghy,
Kata Földes,
Krisztina Pesák,
Zoltán Máté.

Öexcellenciája Ender Arat, a Török Köztársaság budapesti
nagykövete a miniszterelnök törökországi látogatását a követ-
kezők szerint foglalta össze:

Magyarország miniszterelnöke, Orbán Viktor 2000. május
24-27-ig hivatalos látogatást tett Törökországban. 17 év óta ez
az első alkalom, hogy magyar miniszterelnök látogatott Törö-
kországba. 17 év hosszú idő. Az, hogy ilyen hosszú idő alatt a
két ország miniszterelnökei, a végrehajtó hatalom vezetői, nem
voltak kapcsolatban, bizony nagy hiányosság. Orbán miniszter-
elnök ezzel a látogatásával felszámolta ezt az adósságot. Ma-
gyarországon és Törökországban a hatalmon lévő koalíciós
kormányok között, mindkét nép érdekének megfelelően,
egyezmény született a különböző területeken lévő kétoldali
együttműködés lehetőségének gyors felmérésére és mielőbbi
megvalósítására.

Orbán miniszterelnök vezette delegációban részt vett
Matolcsy György gazdasági miniszter, Pokorni Zoltán oktatási
miniszter, Fodor Lajos vezérezredes, Kelemen András az Inter-

Başbakan Viktor Orbán'ın
Türkiye'yi ziyareti
(24-27 Mayıs 2000)

Macaristan Başbakanı Viktor Orbán 24-27 Mayıs 2000
tarihlerinde Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulundu. Bu ziyaret
17 yıl aradan sonra bir Macar Başbakanının Türkiye'ye yaptığı
ilk ziyareti. 17 yıl çok uzun bir dönem. Bu kadar uzun bir
dönemde iki ülke arasında icra organı başkanları olan
Başbakanlar arasında temasta bulunulmamış olması büyük bir
eksiklikti. Başbakan Orbán'ın bu ziyareti ile bu eksiklik
giderilmekle kalmamış, Macaristan ve Türkiye'de iktidarda
bulunan istikrarlı koalisyon Hükümetleri arasında, her iki
ülkenin de menfaatlerine uygun olarak, çeşitli alanlarda mevcut
ikili işbirliği imkânlarının hızla değerlendirilmesi üzerinde
mutabakata varılmış ve hemen uygulamaya geçilmiştir.

Başbakan Orbán'ın heyetinde Ekonomi Bakanı György
Matolcsy ve Eğitim Bakanı Zoltán Pokorni'nin yanında
Genelkurmay Başkanı General Lajos Fodor, Türk-Macar

parlamentáris Unió Török-Magyar Parlamenti Bizottságának elnöke, Kósa Lajos Debrecen város polgármestere, valamint a külügyminisztérium és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma helyettes államtitkára. A delegációt egy magyar turkológusokból álló csoport, valamint nagy számban üzletemberek is elkísérték.

Orbán miniszterelnök, miután május 24-én este megérkezett Ankarába és elfoglalta helyét a szállodában, rögtön a magyar nagykövetség rezidenciájára hajtatott, és az ott megrendezett ünnepséggel egybekötött fogadáson Hasan Eren turkológus-hungarológus nyelvész professzornak kitüntetéssel adományozott a magyar nyelvvel kapcsolatos különböző munkáinak elismeréseként. Ez alkalommal lehetőség nyílt arra is, hogy a Törökországból élő magyarok képviselői, török tudósok, történészek és irodalmárok egybegyűljenek és megismerjék egymást.

A következő napon a hivatalos program már korán reggel Atatürk mauzóleumának meglátogatásával kezdődött. Orbán Viktor miniszterelnök vezetésével a magyar küldöttség tiszteletét tette Atatürk sírjánál, ahol Orbán Viktor beírt a mauzóleum emlékkönyvébe. Ezután a magyar kormányfő a miniszterelnökségre ment, ahol Bülent Ecevit miniszterelnök fogadta öt ünnepi külsőségek közepette. A török és magyar himnusz elhangzása után Orbán miniszterelnök és a delegáció magas rangú résztvevői megismerkedtek török partnereikkel. A két miniszterelnök rövid négyezemközi megbeszélés után a küldöttségek között megbeszélésre került sor. Majd a két miniszterelnök kicserélte a Balkán, az Orosz Föderáció, Európa, a Közép-Kelet, a Kaukázus és Közép-Ázsia fejlődésével kapcsolatos nézeteit. Részletesen áttekintették politikai, gazdasági és kulturális kapcsolataikat. E kapcsolatok gyors fejlesztése érdekében konkrét elképzelésekből is megállapodtak. Örömmel nyugtázták, hogy az együttműködés lehetőségeinek kiaknázása mindkét fél elvárásának megfelel. Egyetértettek abban, hogy gazdasági kapcsolataink a meglévő lehetőségek ellenére sem érik el a kívánt szintet, és a gyors fejlesztés érdekében konkrét lépések megtételét határozták el. A magyar küldöttség örömmel nyugtázta a török miniszterelnöknek azt az óhaját, hogy több török diákot szeretnének Magyarországra küldeni, tanulni. Az viszont a török illetékeseket örvendeztette meg, hogy a magyar miniszterelnök megígérte: könnyítéset biztosítanak a Magyarországon keresztül Európába árut szállító török TIR kamionoknak. Kulturális téren a magyar küldöttség azt az óhaját juttatta kifejezésre, hogy szeretne segítséget kapni Tekirdağ-ban a Rákóczi Múzeum utcájában található néhány ház restaurálásához, és kulturális célokra való hasznosításához. A török fél jelezte, hogy örömmel fog segíteni. A magyar miniszterelnök meghívta a mehter zenekart az Augusztus 20-i millenniumi ünnepségre, ezzel kapcsolatban Ecevit miniszterelnök rögtön megtette a szükséges intézkedéseket.

A delegációk közötti megbeszélés után Matolcsy György gazdasági és Pokorni Zoltán oktatási miniszter találkozott török partnerével, és a miniszterelnök direktívái alapján a konkrét tervek kimunkálása érdekében megbeszélést folytattak.

Orbán Viktor miniszterelnök és küldöttsége Törökország egyik legmodernebb egyetemén, a Bilkent Egyetemen költötte el ebédjét Kemal Gürüz professzor, az Egyetemi Oktatók Tanácsának elnöke, Ali Doğramacı professzor rektor, és több egyetemi tanár társaságában. Orbán Viktor az ebéd előtt az egyetemi zenekar rövid hangversenyét hallgatta meg, majd ebéd után a tanárok és diákok részére előadást tartott Magyarországot utóbbi években megtett fejlődéséről.

Május 25-én délután Orbán Viktor miniszterelnököt fogadta Törökország újonnan megválasztott köztársasági elnöke, Ahmet Necdet Sezer. Orbán Viktor volt az első kormányfő, aki találkozott az új köztársasági elnökkel. Orbán Viktor találkozott Törökország 9. köztársasági elnökével, Süleyman Demirel-lel is, és köszönetet mondott neki Magyarországot NATO tagságának elnyerése érdekében tett támogatásért.

Este Orbán Viktor miniszterelnök és felesége vacsorára és az azt követő kötetlen beszélgetésre volt hivatalos, amelyet Ecevit miniszterelnök és felesége adott a tiszteletükre.

Parlamento Dostluk Grubu Başkanı András Kelemen, Debrecen Belediye Başkanı Lajos Kósa, Dışişleri Bakanlığı ve Milli Kültür Varlıği Bakanlığının Müsteşar Yardımcıları bulunmaktaydı. Ayrıca, kalabalık bir Macar Türkolog gurubu ile Macar işadamları heyete refakat etmekteydi.

Başbakan Orbán 24 Mayıs akşamı Ankara'ya varınca, otele yerleştikten sonra hemen Macar Büyükelçiliği konutuna giderek, burada düzenlenen törende Dil Bilimcisi Türkolog ve Hungarolog Prof. Dr. Hasan Eren'e Macar diliyle ilgili çeşitli çalışmalarından ötürü, bir madalya verdi. Bu vesile ile Türkiye'deki Macar toplumunun temsilcileri, Türk bilim adamları, tarihçileri ve edebiyatçılarıyla bir araya gelip tanışma imkanı buldu.

Ertesi gün resmi ziyaret programı sabah erkenden Atatürk'ün Anıtkabirini ziyaret ile başladı. Başbakan Orbán başkanlığında Macar heyeti, Atatürk'ün kabrinde saygı duruşunda bulundular, Orbán Anıtkabir kitabını imzaladı. Buradan Başkanlığa gelen Macaristan Başbakanı, Başbakan Bülent Ecevit tarafından resmi törenle karşılandı. Türk ve Macar Milli Marşlarının dinlenmesinden sonra Başbakan Orbán ve Macar Heyetinin yüksek temsilcileri Türk muhataplarıyla tanıştılar. İki Başbakanın başbaşa yaptıkları kısa bir görüşmeden sonra heyetlerarası görüşmelere geçildi. Bu görüşmelerde her iki Başbakan, Balkanlar, Avrupa, RF, Orta-Doğu, Kafkaslar ve Orta-Asya'daki gelişmelerle ilgili görüş alış verişinde bulundular. Siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerimizi ayrıntılı bir şekilde ele aldılar. Bu ilişkilerin hızla geliştirilmesi için somut projeler üzerinde durdular. Her iki tarafın beklentilerini aşan bir işbirliği imkânının bulunduğunu memnuniyetle tesbit ettiler. Özellikle büyük bir potansiyelin mevcut olmasına rağmen ekonomik ilişkilerimizin arzu edilen seviyede bulunmadığını teyid edip, hızla geliştirilmesi için somut adımlar atılmasını kararlaştırdılar. Türk Başbakanının Macaristan'a daha fazla Türk öğrenci gönderme arzusu Macar heyetince memnuniyetle karşılandı. Macar Başbakanının Macaristan üzerinden Avrupa'ya mal taşıyan Türk TIR'larına kolaylıklar sağlamayı vaatmesi ise Türk yetkilileri sevindirdi. Kültür alanında Macar tarafı Tekirdağ'da Rákóczi Müzesinin bulunduğu sokakta bulunan bir kaç evi restore edip sosyal amaçlarla kullanmak istediklerini beyanla yardımcı olunmasını talep etti. Türk tarafı memnuniyetle yardımcı olacağını ifade etti. Macar Başbakanı Mehter Takımını 20 Ağustos Milleniyum törenlerine davet etti, Başbakan Ecevit bunun için gerekli talimatı hemen verdi.

Heyetlerarası bu görüşmelerden sonra Ekonomi Bakanı Matolcsy ve Eğitim Bakanı Pokorni Türk muhataplarıyla biraraya gelerek Başbakanların direktifleri çerçevesinde somut projeler üzerinde ayrıntılı görüşmeler yaptılar.

Başbakan Orbán ve heyeti öğle yemeğini Türkiye'nin en modern üniversitelerinden biri olan Bilkent Üniversitesinde YÖK Başkanı Prof. Dr. Kemal Gürüz, Üniversiteler Rektörü Prof. Dr. Ali Doğramacı ve profesörleriyle birlikte yedi. Yemekten önce üniversite orkestrasının kısa bir konserini dinleyen Viktor Orbán, yemekten sonra profesör ve öğrencilere Macaristan'da son yıllardaki gelişmeler hakkında bir konferans verdi.

25 Mayıs öğleden sonra Başbakan Orbán, Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni seçilen Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından kabul edildi. Orbán, Türkiye'nin yeni Cumhurbaşkanının görüştüğü ilk yabancı Devlet adamı oldu. Orbán, T.C.'nin 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i de ziyaret ederek Macaristan'ın NATO üyeliğine kabul edilmesinde oynadığı rolden ötürü kendisine teşekkür etti.

Akşam, Başbakan Ecevit ve eşinin Başbakan Orbán ve eşi onuruna verdikleri yemekte de görüşmelere samimi bir ortamda devam edildi.

Május 26-án kora reggel Orbán Viktor miniszterelnök küldöttségével együtt elutazott Isztambulba, és a repülőtérrel egyenesen a Çırağan Palotában lévő Kempinskibe hajtatott, ahol részt vett a DEİK által rendezett Török-Magyar Üzleti Tanács gyűlésén. A magyar miniszterelnök és a gazdasági miniszter azon a munkabédén, ahol 125 török üzletember is részt vett, ismertette a magyar gazdasági helyzetet, Magyarországára invitálta a török befektetőket, és felhívta figyelmüket a harmadik országgal való együttműködés lehetőségére. Érdeklődéssel követték Debrecen város polgármesterének, Kósa Lajosnak a város tervével kapcsolatos beszámolóját. Az összejövetel során a magyar miniszterelnök és a gazdasági miniszter jelenlétében a magyar Transelektro és a török GEMONT cég kölcsönös egyezményének aláírására is sor került, ahol más vállalatokat is bátorítottak az együttműködésre.

Aznapi délután a Hadtörténeti és Katonai Múzeumban Törökország és Magyarország közös hősné, İsmail pasának – Kmety Györgynek a mellszobrát leplezték le. Az ünnepségen İsmail Kıvrıkoğlu vezérkari főnök is beszédet mondott, amelyben kifejezésre juttatta a hagyományos török-magyar barátságot és a felett érzett örömet, hogy együtt dolgozhatnak a NATO Dél-Európai Parancsnokságában. Az ünnepség után meglátogatták a Ferikőy temetőben a magyar hősök sírját, majd a Szent Benedek Líceum kápolnáját, ahol egy ideig Rákóczi hantait őrizték. E helyütt, a Magyarország nehéz napjaiban Törökországból menekült talált magyar hazafiak tiszteletére elhangzott nemzeti dallamokat hallgatták meg.

Az Aya Sofya Múzeum, a Topkapu Múzeum és a Sultanahmet Dzsámi meglátogatása után Orbán Viktor és küldöttsége visszatért szálláshelyére, a Swiss Hotelbe. A vacsorát a Bosporuszon egy hajón költötték el, ahol alkalmuk nyílt arra, hogy Isztambul kormányzójának és polgármesterének, valamint prominens üzletembernek egy csoportjának társaságában megbeszéléseket folytassanak.

A látogatás utolsó napján reggel az ENKA Holding vezetői tanácsának elnöke, Şarik Tara meghívására meglátogatták a Maslakban lévő sportlétesítményt. Innen Tekirdağ-ba mentek. Ott meglátogatták a Rákóczi Múzeumot, és tájékozódtak azzal a tervvel kapcsolatban, amely szerint abban az utcában, ahol valaha a magyarok laktak, 3-4 házát renoválni szándékoznak, és azokat magyar vendégházként, kultúrházként és étteremként hasznosítanák. Abban a parkban, ahol a Rákóczi szobor található, emlékfákat ültettek. Fevzi Aytekin környezetvédelmi miniszternek, Tekirdağ kormányzójának, polgármesterének és a város vezetőinek társaságában a Jacht Klubban elköltött ebéd után a küldöttség visszaindult Isztambulba.

Orbán Viktor magyar miniszterelnök törökországi látogatásának legfontosabb eredményei szerintem a következők: a török és magyar felsőszintű vezetők, számolva a két ország földrajzi fekvésének hatásaival is, személyesen áttekintették a különböző területeken lévő együttműködés lehetőségeit, és elhatározták, hogy ezek megvalósítása érdekében ezeket folyamatosan mozgásban is tartják. Gondoskodtak arról, hogy a török vállalkozók figyelmét Magyarországra irányítsák, a magyar vállalkozókat pedig Törökországra. Tény és való, hogy a magánszektorban máris nagy érdeklődés mutatkozik meg. Szeptemberben a török mezőgazdasági és vidékfejlesztési miniszter, Hüsnü Yusuf Gökalp professzor magyarországi látogatása, illetve Martonyi János magyar külügyminiszter tervezett ankarai megbeszélései, a Interparlamentáris Unió Török-Magyar Parlamenti Bizottságának első ízben tervezett törökországi látogatása, valamint az a tény, hogy Matolcsy György gazdasági minisztert meghívták a Török-Magyar Üzletemberek Fórumának gyűlésére, mindez azt mutatja, hogy Orbán Viktor miniszterelnök törökországi látogatása sikeres volt. Ezeknek a folyamatoknak a legnagyobb haszonélvezője kétségtelenül a török és magyar nép, amelyet hagyományos barátság és a testvériség fűz egymáshoz.

26 Május günü sabah erkenden heyetiyle birlikte İstanbul'a gelen Başbakan Orbán, havaalanından doğru Çırağan Palace Kempinsky'ye giderek burada DEİK tarafından düzenlenen Türk-Macar İş Konseyi toplantısına katıldı. Macar Başbakanı ve Ekonomi Bakanı, 125 Türk işadamlarının katıldığı bu yemekli toplantıda Macar ekonomisi hakkında bilgiler verdiler, Türk yatırımcılarını Macaristan'a davet ettiler, üçüncü ülkelerde işbirliği imkanlarına da dikkat çektiler. Debrecen Belediye Başkanı Kósa'nın Debrecen şehrinin projeleri hakkındaki açıklamaları da ilgi ile izlendi. Bu toplantı sırasında Macar Başbakanı ve Ekonomi Bakanının huzurunda Macar Transelektro Şirketiyle Türk GEMONT Şirketinin ortaklık anlaşmasının imzalanması diğer firmaları işbirliğine teşvik eden gelişme oldu.

O gün öğleden sonra Harbiye Askeri Müzesinde Türkiye ve Macaristan'ın ortak Kahramanı İsmail Paşa – General György Kmety'nin büstünün açılışı yapıldı. Genelkurmay Başkanı Org. İsmail Kıvrıkoğlu bu törende bir konuşma yaparak geleneksel Türk-Macar dostluğunu anlattı, her iki ülkenin NATO'nun Güney Avrupa Komutanlığında işbirliği içinde bulunmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Törenen sonra Feriköy Mezarlığındaki Macar kahramanların mezarları ve Rákóczi'nin naaşının bir süre muhafaza edildiği St. Benoit Lisesi Şapeli ziyaret edildi. Buralarda Macaristan'ın sıkıntılı zamanlarında Türkiye'ye sığınmış Macar milliyetçilerinin anısına saygı duruşunda bulunuldu ve marşlar söylendi.

Ayasofya Müzesi, Topkapı Sarayı ve Sultan Ahmet Camisini ziyaret ettikten sonra nihayet geceleyeceği Swiss Otel'i'ne dönebilen Başbakan Orbán ve heyeti, ancak üstlerini değiştirebilecek zaman bulabildiler. Boğazda akşam yemeği için bindikleri gemide İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı yanında önde gelen Türk işadamları grubuyla görüşme fırsatı buldular.

Ziyaretin son günü sabah erkenden ENKA Holding Yönetim Kurulu Başkanı Şarik Tara'nın daveti üzerine Maslak'taki spor tesisi ziyaret edildi. Buradan Tekirdağ'a gidildi. Tekirdağ'da Rákóczi Müzesi ziyaret edildi, eskiden Macarların yaşadığı sokakta 3-4 evin restore edilerek Macar misafirhanesi, kültür evi ve restorantı olarak kullanılması projesiyle ilgili incelemelerde bulunuldu. Rákóczi heykelinin bulunduğu parkta hatıra fidanları dikildi. Tekirdağ'lı Çevre Bakanı Fevzi Aytekin, Tekirdağ Valisi, Belediye Başkanı ve şehrin ileri gelenleriyle yat klubünde öğle yemeğinden sonra İstanbul'a dönülerek Macaristan'a hareket edildi.

Macaristan Başbakanı Viktor Orbán'ın Türkiye'ye yaptığı bu ziyaretin bence en önemli sonucu, Türk ve Macar üst düzey yöneticilerinin iki ülkenin coğrafi konumlarının da etkisiyle sahip bulundukları çeşitli alanlardaki işbirliği imkânlarını bizzat görmüş olmaları ve bu imkanları değerlendirmek için süratle harekete geçmeyi kararlaştırmalarıdır. Türk müteşebbislerin dikkatinin Macaristan'a, Macar müteşebbislerin dikkatinin Türkiye'ye çekilmesi sağlanmıştır. Nitekim, özel sektörde büyük bir hareketlenme görülmeye başlamıştır. Eylül ayında Türkiye Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Hüsnü Yusuf Gökalp'ın Macaristan ziyaretini, Macaristan Dışişleri Bakanı Martonyi'nin Ankara'da resmi temaslarda bulunmayı planlaması, Parlamentolararası Dostluk Grubunun ilk kez Türkiye'yi ziyaret edecek olması, Ekonomi Bakanı Matolcsy'nin Türk-Macar İşadamları Forumunu toplantıya davet etmeyi öngörmesi, Başbakan Viktor Orbán'ın Türkiye'ye yaptığı çok başarılı ziyaretin yarattığı hareketliliği göstermektedir. Bu hareketlilikten en fazla yararlanacak olanlar şüphesiz, geleneksel dostluk ve kardeşlik ilişkisi içinde bulunan Türk ve Macar halklarıdır.

Ender Arat
Büyükelçi

Olyan volt, mint egy álom...

Május végén – Szöghy Tamás tanár úr hathatós segítségével – abban a megtiszteltetésben volt részünk, hogy a magyar kormánydelegáció tagjaként képviselhettük gimnáziumunkat Törökországban.

Bár csak három napot töltöttünk el Isztambulban és Rodostóban, igen gazdag és érdekes volt programunk. Szerencsére minden költséget a Magyar Állam állt, így nagyon jó dolgunk volt. Megkülönböztetett elbánásban volt részünk. Eleinte ez nagyon zavaró volt, de hamar megszoktuk, mert a jóhoz nagyon könnyű hozzászokni. Számos, számunkra rendkívüli emberrel ismerkedtünk meg. Többek között bemutattak minket a miniszterelnök úrnak és feleségének.

Maga a város lenyűgöző volt, egy teljesen más világba csöppentünk. Szállodánk olyan volt, mint egy álom, a szobák a Boszporuszra néztek, és ha kinyitottuk az ablakot, beáradt a török valóság: az autók szünni nem akaró túlkölése, az emberek zsvajva, a müezzin imára szólító dallamai. Szinte a bőrünkön éreztük a város lüktetését.

Első vacsoránkat a Boszporusz-híd lábánál, egy elegáns étteremben költöttük el. A kilátás pazar volt.

A másnapi program igen zsúfolt, de annál érdekesebb volt. Találkoztunk Orbán Viktor miniszterelnökkel, és megismerkedtünk a delegáció tagjaival. Végigjártuk a város legszebb nevezetességeit: Aya Sofya, Kék-mecset, Topkapu Szeráj Múzeum. Ezen a napon látogattuk meg a Szent Benedek Francia Líceumot. Az igazgató nagyon szívélyes volt, és sok érdekes információt tudtunk meg az iskoláról, a török diákok szokásairól. Reméljük, hogy a jövőben szoros kapcsolat fog kialakulni a két iskola között.

A több fogásos igazi török vacsora után féláljultan estem be az ágyba.

Másnap Rodostóba indultunk, ahol meglátogattuk a Rákóczi Múzeumot és megkoszorúztuk a Rákóczi szobrot. A gazdag délelőtti program után jól esett az ebéd a helyi Jacht Klubban.

Visszaautóztunk Isztambulba, egyenesen a repülőtérre, ahol már várt ránk a gép, ami másfél óra alatt hazarepített minket.

Mikor megérkeztünk Ferihegyre, olyan volt, mintha véget ért volna egy álom.

Mindannyian köszönettel tartozunk ezért az útért. Felejthetetlen élmény marad.

Földes Kata, Rákóczi Gimnázium

A hazaérkezés utáni napokban Orbán Viktor teapartira hívta meg a miniszterelnöki meghívottakat, amelynek során eszmét cseréltek a jövőbeni kulturális, oktatási feladatokról.

Balról jobbra: Hoppál Mihály, Gecsényi Lajos, Hóvári János, Fodor Pál, Orbán Viktor miniszterelnök, Hazai györgy, Dávid Géza és F. Tóth Tibor

A Rodostó-i Rákóczi-szobornál

Rüya gibiydi

Mayis sonunda – hocamız Tamás Szöghy'nin etkili yardımıyla – Macar hükümet heyetinin bir üyesi olarak, Türkiye'de lisemizi temsil edebilme onuruna eriştik.

Gerçi İstanbul'da ve Tekirdağ'da ancak üç gün kalabildik ama programımız gayet zengin ve ilginçti. Şansımıza, bütün masrafları Macar Devleti üstlendiği için herşey mükemmeldi. Bize özel muamele ettiler. Başlangıçta biraz rahatsız olduk ama çabuk alıştık. İnsan iyiye pek çabuk alışıyor. Bizim için olağanüstü sayılan pek çok kişiyle tanıştık. Bizleri Sayın Başbakan ve eşiyle de tanıştırdılar.

Kent büyüleyici idi, tamamıyla bambaşka bir dünyaya düşmüş gibi olduk. Kaldığımız otel bir rüya gibiydi, odalar Boğaz'a bakıyordu, pencereyi açtığımızda, arabaların bitmek tükenmek bilmeyen akışı, insanların gürültülü koşuşmaları, müezzinin ezanı ile birlikte Türk gerçeği odamıza doluyordu. Kentin kalbinin atışını âdeta damarlarımızda hissettik.

İlk akşam yemeğimizi Boğaz köprüsü ayağında şık bir lokantada yedik. Manzara şahane idi.

Ertesi günkü programımız çok yoğun olmakla birlikte çok da ilginçti. Başbakan Viktor Orbán'la buluştuk, heyetin diğer üyeleri ile tanıştık. Şehrin en ünlü yerlerini, Aya Sofya'yı, Mavi Camii, Topkapı Sarayı Müzesi'ni gezdik. Aynı gün St. Benoit Fransız lisesini ziyaret ettik. Müdür bizi gayet candan karşıladı, okul hakkında çok ilginç bilgiler verdi, Türk öğrencilerin âdetleri hakkında birçok şey öğrendik. Gelecekte iki okul arasında sıkı ilişki kurulacağını umuyoruz.

Birçok kap yemekten oluşan hakikî bir Türk akşam yemeğinden sonra kendimi yatağa zor attım.

Ertesi gün Tekirdağ'a hareket ettik. Tekirdağ'da Rákóczi Müzesi'ni gezdik ve Rákóczi heykeline çelenk koyduk. Zengin bir programdan sonra bölgesel Yat Klüp'te öğle yemeği çok iyi gitti. Uçak bizi bekliyordu ve bir buçuk saat içinde bizi yurdumuza geri uçurdu.

Ferihegy'e vardığımızda bir rüya sona ermiş gibi geldi bana.

Bu yolculuk için hepimiz teşekkür borçluyuz. Asla unutamayacağımız bir anı olarak kalacak.

Kata Földes, II. Rákóczi Lisesi

Macaristan'a geri döndükten birkaç gün sonra Viktor Orbán, Başbakanlık davetlilerini çaya davet ederek kendileriyle önde duran kültürel ödevler hakkında görüş teatisinde bulundu.

A küldöttségben képviselt magyar cégek vezetői rendkívül hasznos tárgyalásokat folytattak.

Az Eximbank képviseletében Singlovics Béla vezérigazgató-helyettes tárgyalott török partnereivel. Az Eximbank kötelezettségvállalásainak felülgarantálás nélküli elfogadásáról sikerült kedvezően alakuló megbeszélést folytatnia a Török Köztársaság Központi Bankja vezető munkatársaival, Ömer Altay főigazgatóval, illetve Dilek Akçaoğlu főosztályvezetővel. A TEAŞ török villamosipari műveknél a Transelektro képviselőjével együtt folytattak tárgyalásokat a Kangali hőerőmű elkészült III. projektjéről, illetve a Kangal IV. projekt hamarosan szerződéskezeli állapotba kerüléséről. Öröndetes, hogy a törökök évi 4 milliárd USD-t kívánnak energetikai fejlesztésre költeni az elkövetkező 20 évben. A vezérigazgató-helyettes a Matolcsy György gazdasági miniszter által vezetett delegáció tagjaként találkozott Cumhur Ersümer energetikai miniszterrel és a török energiaipar több fontos képviselőjével. A török miniszter a megbeszélésen nagyra értékelte a Transelektro és az EGI törökországi tevékenységét. A vezérigazgató-helyettes török partnerei a tárgyalások során kivétel nélkül méltatták az Eximbank törökországi tevékenységét.

Az FVM Magyar Községi Agrármarketing Centrum Kht. (AMC) a Miniszterelnöki Kabinetiroda felkérésére vett részt a hivatalos delegáció munkájában. Üzletember-találkozókon jelentős török mezőgazdasági és élelmiszeripari cégek képviselőivel volt alkalmuk megismerkedni. A kormánydelegáció látogatása idejével párhuzamosan tizennégy tagú mezőgazdasági üzletember delegáció is tárgyalt Törökországgal. Ebben a delegációban képviselve volt a Gabonakutató Kht., a Magyar Gazdakörök Szövetsége, az OMT Rt., a kecskeméti Zöldségtermesztési Kutatóintézet Rt., valamint a Balatoni Halászati Rt. is.

Ankarában május 25-én üzletember-találkozón vettek részt, amelyet az Ankarai Kereskedelmi Kamara szervezett. Ennek keretében tárgyalásokat folytattak az Ankarai Kereskedelmi Kamara nemzetközi igazgatójával, Nusret Yurtellel, aki tájékoztatást adott a szervezésükben létrejövő nemzetközi vásárokról, és ígéretet tett arra, hogy a kapcsolatos részletes információkat tartalmazó tájékoztatókat rövidesen rendelkezésükre bocsátják. Az AMC képviselője jelezte, hogy az OMÉK-on lehetősége van a török félnek a térítésmentes részvételre, és az ezzel kapcsolatos felkérést az illetékes török minisztériumnak a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium már elküldte.

A mezőgazdasági delegációt fogadta Mehmet Alkan, a Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium helyettes államtitkára, aki örömmel adott tájékoztatást arról, hogy a két ország közötti állat- és növény-egészségügyi egyezmény tervezet részükről is elfogadható állapotban van. A helyettes államtitkár szorgalmazta, hogy ebben az évben vagy jövőre a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar képviselői vegyenek részt valamelyik jelentős törökországi vásáron.

Isztambulban a DEİK (Díj Ekonomik İlişkiler Kurulu), a Külgazdasági Kapcsolatok Tanácsa és a Török-Magyar Üzletemberek Egyesülete által szervezett üzletember-találkozón Melahat Özkan asszonnyal, a TÜGİNDER főtítkárával folytattak megbeszélést. Ez a cég mintegy ötven török exportőr tevékenységét fogja össze, illetve képviseli. A megbeszélésen több jelentős üzletember is részt vett, köztük a BESİNA cég képviselője, aki Magyarországról hosszabb idő óta importál gabonát. Ezen a megbeszélésen is felmerült annak igénye, hogy a két ország között mielőbb állat- és növény-egészségügyi egyezmény aláírására kerüljön sor.

Tekintettel arra, hogy a magyar-török mezőgazdasági külkereskedelmi forgalomban már évek óta jelentős török többlet keletkezik (kb. 9 millió USD a magyar export és 18 millió USD a török import) erőfeszítésekkel kell tenni, hogy ez az

Heyette temsil edilen Macar firmalarının yöneticileri olağanüstü yararlı görüşmeler yaptılar.

Eximbank'ın temsilcisi olarak, Genel Müdür Yardımcısı Béla Singlovics Türk partnerleriyle görüşmelerde bulundu. Eximbank'ın yükümlülük üstlenmesinin üst garanti olmadan kabul edilmesi hakkında, Türkiye Merkez Bankası üst görevlileri Genel Müdür Ömer Altay ve Müdür Dilek Akçaoğlu ile olumlu bir şekilde gelişen görüşmeler yapılabildi. Türkiye elektrik enerjisi işletmesi TEAŞ'ta, Transelektro temsilcisiyle birlikte, Kangal termik santralinin hazırlanan III. projesi ve Kangal IV. projesinin biran önce imzalanabilecek bir sözleşme durumuna getirilebilmesi hakkında görüşmeler yapıldı. Türkiye'nin önümüzdeki 20 yıl içinde enerji geliştirme çalışmalarına yılda 4 milyar USD harcama yapmayı öngörmesi sevindirici bir olaydır. Ekonomi bakanı György Matolcsy tarafından yönetilen heyetin bir üyesi olarak Genel Müdür Yardımcısı, Enerji Bakanı Cumhur Ersümer'le ve Türk enerji sanayii'nin bir çok önemli temsilcisi ile buluştu. Enerji Bakanı görüşmeler sırasında Transelektro ve EGI'nin Türkiye'deki çalışmalarını övdü. Genel Müdür Yardımcısının Türkiye'de görüşmelerde bulunduğu partnerlerinin hepsi Eximbank'ın Türkiye'deki çalışmalarından övgüyle söz ettiler.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Macar Tarım Marketing Merkezi Kamusal Şirketi (AMC), Başbakanlık Kalem'i'nin ricası üzerine resmî heyetin çalışmalarına katıldı. İş adamlarının buluşmalarında Türkiye'nin önemli tarım ve besin sanayii şirketlerinin temsilcileriyle tanışma olanağı buldular. Hükümet heyetinin ziyareti sırasında buna paralel olarak tarımla bağlantılı onbir üyeden oluşan bir iş adamları heyeti de Türkiye'de görüşmeler yaptı. Bu heyette, Hububat Araştırma Kamusal Ş., Macar Çiftçiler Federasyonu, OMT A.Ş., Kecskemét Sebze Üretimi Araştırma Enstitüsü A.Ş. ve Balaton Balıkçılık A.Ş. de temsil edildi. Heyet üyeleri 25 Mayıs'ta Ankara'da Ticaret Odası'nın düzenlediği iş adamları buluşmasına katıldılar. Bu kapsamda Ankara Ticaret Odası'nın Uluslararası Müdürü Nusret Yurtel ile görüşmelerde bulundular ve Müdür kendilerine örgütledikleri uluslararası fuarlar hakkında bilgi vererek, bununla ilgili ayrıntıları içeren enformasyonları kısa sürede emirlerine sunacağını vadetti. AMC temsilcisi, Türk tarafının Macaristan Tarım ve Besin Sanayii Sergisi'ne (OMÉK) bedelsiz olarak katılma imkânı olduğunu, bununla ilgili daveti Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın ilgili Türk bakanlığına artık göndermiş olduğunu hatırlattı.

Tarım heyetini Tarım ve Balıkçılık Bakanlığı müsteşar yardımcısı Mehmed Alkan kabul etti ve iki ülke arasında hayvan ve bitki sağlığı anlaşması tasarısının kabul edilecekleri bir durumda olduğunu memnunlukla belirtti. Müsteşar yardımcısı, bu yıl, ya da gelecek yıl Macar tarım ve besin sanayii temsilcilerinin Türkiye'deki önemli herhangi bir fuara katılmalarını salık verdi.

İstanbul'da DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu) ve Türk-Macar İş Adamları Derneği tarafından düzenlenen iş adamları toplantısında TÜGİNDER genel sekreteri Melahat Özkan ile konuşmalar yapıldı. Bu kuruluş elli kadar Türk ihracatçısının faaliyetlerini düzenliyor ve temsil ediyor. Konuşmalara, aralarında Macaristan'dan uzun zamandır hububat ithal eden BESİNA firmasının temsilcisi de olmak üzere birçok önemli işadamı katıldı. Bu danışmalarda da, iki ülke arasında hayvan ve bitki sağlığı anlaşmasının bir an önce imzalanması istemi de dile getirildi.

Macar-Türk tarım ürünleri dışticaret hacminde yıllardan beri Türkiye lehine önemli fazlalık olduğu dikkate alınarak (Macaristan'ın ihracatı yaklaşık 9 milyon USD ve Türkiye'den ithalatı yaklaşık 18 milyon USD), bu oranın daha dengeli

arány kiegyenlítettébbé váljon, tehát növelni szükséges a magyar exportot. Ennek területei lehetnek: az állati takarmányok, a különböző vetőmagok, a szarvasmarha sperma és a kertészeti rendszerek exportja. Mindezeknek azonban előfeltétele, hogy a két ország között a már említett állat- és növény egészségügyi egyezmény mielőbb aláírásra kerüljön.

Az ITD Hungary, a magyar kormány befektetési és export fejlesztési ügynöksége nagy lehetőségeket lát a Törökországgal való gazdasági kapcsolatok bővítésére. Aktívan részt vesz a Magyar-Török Üzleti Tanács munkájában. Ezért vállalta a közreműködést Orbán Viktor miniszterelnök üzletember kíséretének összeállításában, ankarai és isztambuli tárgyalásai megszervezésében.

Az Ankarai Kereskedelmi Kamarában május 25-én tartott üzletember-találkozón ismertették az ITD Hungary tevékenységét, szolgáltatásait, átadták kiadványaikat. A kamara Idegenforgalmi Bizottsága elnökének, Burhan C. Apaydınnak magyarországi kastélyok felújítására, gyógyszállók építésére adtak át befektetési ajánlatokat.

Isztambulban az ITD Hungary helybeli képviselője, Péter Béla szervezte meg a május 26-ai, a DEIK-kel közös gazdasági fórumot és üzletember-találkozót. Az ITD Hungary részéről a magyarországi ipari parkokban lehetséges befektetésekre hívták fel a figyelmet, erről részletes ismertetőt adtak át. Vezető török vállalatcsoportokat (Koç Holding, İhlas Holding, Enka Holding, Nema Holding) tájékoztattak a magyarországi üzleti, befektetési lehetőségekről.

A cég reményei szerint az ankarai és isztambuli tárgyalások nyomán számos török cég látogat el Magyarországra, akik számára az ITD Hungary és isztambuli képviselője készséggel áll rendelkezésre.

A Multicard Műanyagkártya-gyártó Kft. – amely mágneses kártyák, valamint chipkártyák és chipkártyás rendszerek gyártásával és forgalmazásával foglalkozik – képviselője tárgyalásokat folytatott különböző török bankokkal termékeik, valamint banki, kereskedelemi, közlekedési, ID, illetve egyéb szolgáltatásai törökországi értékesítéséről.

A Silvanus Díszfaiskola Kft. – amely a budapesti Gül Baba türbe kertjének rekonstrukcióját tervezték és kivitelezte – képviselője török partnerekkel díszfaiskolai termékek kiviteléről folytatott biztató tárgyalásokat. A Silvanus Díszfaiskola fenyőfélék, örökzöld és lomblevelű fák és cserjék termesztésével és értékesítésével foglalkozik.

A Transelektro szándéklevelét írt alá a GEMONT Endüstri Tesisleri İmalat ve Montaj A.Ş. céggel Törökországban felépítendő hőhasznosító kazánok moduljainak közös gyártásáról. A szóban forgó témán kívül a felek elhatározták, hogy egyéb energetikai vonatkozású projekteken is együttműködnek és különböző törökországi versenytárgyalásokon közösen indulnak.

durumu gelmesi için çaba harcanması, yani Macar ihracatının artırılması gereklidir. Bunun gerçekleşebileceği alanlar şunlar olabilir: Hayvan yemleri, çeşitli tohumlar, sığır sperması ve bahçecilik sistemleri ihracatı. Fakat bütün bunların önşartı, iki ülke arasında yukarıda adı geçen hayvan ve bitki sağlığı anlaşmasının bir an önce imzalanmasıdır.

ITD Hungary, Macar Hükümeti'nin yatırım ve eksport geliştirme ajansı, Türkiye ile ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi alanında büyük olanaklar görüyor. Macar-Türk İş Konseyi çalışmalarına aktif olarak katılıyor. Bu nedenle de Başbakan Viktor Orbán'a refakat edecek işadamlarının seçimine, Ankara ve İstanbul görüşmelerinin organize edilmesini çalışmalarına katılmayı üstlendi.

Ankara Ticaret Odası'nda 26 Mayıs'ta yapılan işadamları buluşmasında ITD Hungary'nın çalışmalarını, hizmetlerini tanıttılar ve yayınlarını sunmuşlardı. Oda'nın Turizm Komisyonu Başkanı Burhan C. Apaydın'a Macaristan'daki şatoların restorasyonu, termal otellerin inşaatı için yatırım teklifleri sundular.

İstanbul'da ITD Hungary mahalli temsilcisi Béla Péter 26 Mayıs'ta Türkiye Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu ile birlikte ortak bir ekonomik forum ve işadamları buluşması düzenledi. ITD Hungary, Macaristan'daki sanayi parklarında yatırım olanaklarına dikkat çekerek bu konuda ayrıntılı tanıtma sundu. Önde gelen Türk İşletmecilerine (Koç Holding, İhlas Holding, Enka Holding, Nema Holding) Macaristan'daki iş ve yatırım olanakları hakkında bilgi verildi.

İstanbul ve Ankara görüşmelerinden sonra birçok Türk firmasının Macaristana geleceği umulmaktadır. ITD Hungary ve İstanbul temsilciliği bu şirketlere her türlü yardıma hazırdır.

Multicard Plastik Kart İmalat Ltd, manyetik şeritli kartlar, chip kartları ve chip kartı sistemlerinin hazırlanması ve satışıyla meşgul oluyor. Şirketin temsilcisi çeşitli Türk bankalarıyla, ürünlerinin, banka, ticaret, ulaştırma, ID ve diğer hizmetlerinin Türkiye'de satışıyla ilgili görüşmelerde bulundu.

Silvanus Süs Ağaçları Fidanlığı'nın temsilcisi Türk partnerlerle fidanlık ürünleri ihracatı konusunda güven verici görüşmelerde bulundu. Budapeşte'de Gül Baba Türbesi bahçesinin rekonstrüksiyonu ile ilgili projeyi ve uygulamayı bu firma gerçekleştirdi. Silvanus Süs Ağaçları Fidanlığı, çam türleri, yaz kış yeşil kalan ve yapraklı ağaçlarla fundaya yetiştirme işleri ve bunların satışıyla meşgul oluyor.

Transelektro GEMONT Endüstri Tesisleri, İmalat ve Montaj A.Ş. ile Türkiye'de kurulacak ısı istifade kazanları modüllerinin ortak imalatı için bir niyet mektubu imzaladı. Değinilen konuların dışında taraflar, enerjetik ile ilgili diğer projelerde de işbirliği yapmaya ve Türkiye'deki çeşitli ihalelere ortak olarak katılmaya karar verdiler.

Török Füzetek ezen száma a kormánydelegációban képviselt alábbi cégek támogatásával készült:

Török Füzetek (Türk Defterleri) dergisinin bu sayısı, Hükümet heyetinde temsil edilmiş olan aşağıdaki firmaların desteğiyle hazırlandı.

Fax: (361) 301 4654

EXIMBANK

Magyar Export-Import Bank Rt.
Hungarian Export-Import Bank Ltd.

Fax: (361) 269 4476

THE HUNGARIAN
INVESTMENT AND TRADE
DEVELOPMENT AGENCY

Fax: (361) 318 3732

Plastic Card Producing Ltd.

Fax: (361) 228 6104

Díszfaiskola:
A „JÓLNEVELT” DÍSZFA ISKOLÁJA
Fax: (3699) 380 861

Fax: (361) 353 0162

Zöldségtermesztési Kutató Intézet Rt.

Fax: (3676) 322 463

TÖRÖK FÜZETEK

A Magyar —Török Baráti Társaság időszaki lapja
Szerkesztőbizottság:
Dávid Géza, Puskás László, Szmilko Györgyi és F. Tóth Tibor
Felelős szerkesztő/Sorumlu redaktor: F. Tóth Tibor
Levélcím/adres: Magyar—Török Baráti Társaság
H—1062 Budapest, Bajza u. 54. Fax: 266-30-35
E-mail: defter@office.mta.hu
HU ISSN 1217—6141
24438 Akaprint Kft.